

שיעור 2: מטבעות לשון

1. יַרְד מְנַכְסִיּוֹ

משמעות: איבד את כל רכושו, התרושש.

דוגמה: הוא היה אדם עשיר אבל הוא התמכר להימורים ובתוך כמה שנים ירד מנכסיו ונקלע לחובות גדולים.

משפט שלכם

---

2. מְשַׁבֵּר אֲמוֹן

משמעות: שינוי פתאומי לרעה ביחסים בין אנשים, בין מדינות וכדומה.

דוגמה: במשך שנים היינו החברות הכי טובות, אבל אחרי שהיא הלשינה עליי למורה, נוצר בינינו משבר אמון, והחברות שלנו נפגעה.

משפט שלכם

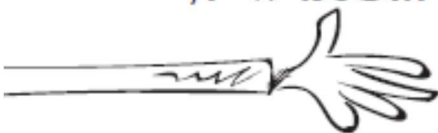

---

3. הוֹשִׁיט יָד (למישהו)

משמעות: עזר למישהו בעת צרה.

דוגמה: כשראינו שהוא מתחיל להסתבך בעולם הפשע, הושטנו לו יד, והוא חזר למוטב.

משפט שלכם

---

4. הקדים תרופה למכה

משמעות: נקט אמצעי הגנה מפני צרה מתקרבת, כלומר לפני שיקרה אסון.

דוגמה: כשראיתי שהעץ עומד ליפול, **הקדמתי תרופה למכה**, והזמנתי את העירייה שתטפל בבעיה, לפני שהעץ יתמוטט.

משפט שלכם

שימו לב, בביטוי "הקדים תרופה למכה" משתמשים בדרך כלל לפני שקורה מקרה, כאשר יודעים שעומד לקרות נזק או אסון. לעומת זאת בביטוי "הכתובת הייתה על הקיר" משתמשים לאחר שקרה נזק או אסון.

5. הכתבת על הקיר

משמעות: כינוי לסימנים המלמדים ש-

דוגמה: היה ברור שבכביש הזה תקרה תאונה, כי יש בו פיתול מסוכן. **הכתובת הייתה על הקיר.**

משפט שלכם

חשבו מה אתם מבינים מהמשפט הזה: המורה למדה מעט על תלמידיה והבינה שה**כתובת** כבר נמצאת על **הקיר**, ולכן היא החליטה **להקדים תרופה למכה** ולצאת איתם למסע גיבוש.

6. אָחַד בְּפֶה וְאָחַד בְּלֵב

משמעות: לומר דבר אחד ולחשוב דבר אחר, כלומר להיות לא ישר.

דוגמה: אל תתחשבו בדברים שלו. הוא מקרה מובהק של **אחד בפה ואחד בלב.**

משפט שלכם

7. יֵצֵא קִרְחַ מִכָּאן וּמִכָּאן

משמעות: הפסיד הכול.

דוגמה: דוד לא הסכים להתפשר ובסוף יצא קירח מכאן ומכאן.

משפט שלכם

---

8. יָדוּ עַל הָעֲלִיוֹנָה

משמעות: נמצא בעמדת יתרון, ניצח או זכה בתחרות.

דוגמה: בתחרות בין שני המתמודדים דווקא השחקן הלא-מוכר, ידו הייתה על העליונה.

משפט שלכם

---

9. הַיּוֹם קָצָר וְהַמְּלָאכָה מְרֻבָּה

משמעות: לא עומד לרשותנו זמן רב, ויש הרבה דברים לעשות.

דוגמה: חשבתי שנוכל לנוח מעט, אבל היום קצר והמלאכה מרובה, אז קדימה לעבודה!

משפט שלכם

---

10. חֲדָשׁוֹת לְבִקְרִים

משמעות: לעיתים קרובות.

דוגמה: למרבה הצער, תאונות דרכים מתרחשות חדשות לבקרים.

משפט שלכם

קראו את הקטעים שלפניכם, והשלימו אותם במטבעות הלשון שלמדתם.
בסוף כל קטע כתובים מספרי מטבעות הלשון המתאימים לקטע.

קטע 1

עמירם היה בחור מוכשר מאוד. חבריו תמיד אמרו שהוא יגיע רחוק. אחרי שהשתחרר מהצבא, הקים בית קפה קטן שהצליח מאוד, ובתוך כמה שנים הפך בית הקפה הקטן לרשת של עשרות סניפים, והוא הלך והתעשר.

כמנהל החברה הוא עבד פחות ופחות. כיוון שכעת היה לו הרבה זמן פנוי, הוא החל להסתובב עם טיפוסים מפוקפקים ולעשות עסקים לא חוקיים.

יום אחד המשטרה תפסה אותו באמצע עסקת סמים גדולה, והוא נכנס לכלא להרבה שנים. רשת בתי הקפה המצליחה שלו התמוטטה, והוא _____ חבריו הוותיקים, שעקבו מרחוק אחר הצלחתו, אמרו שכשראו עם מי הוא מסתובב, ידעו שיום אחד זה יקרה, כי _____

כעבור שנים, כשיצא מהכלא חסר כול, התארגנו החברים ההם ו_____ הם אספו בשבילו כסף כדי שיהיה לו ממה לחיות עד שימצא עבודה, כי הכירו אותו וידעו שמגיעה לו הזדמנות שנייה.

(8,3,1)

קטע 2

הם היו חברים מגיל הגן. בכיתה ד' הגיע לכיתה ילד חדש, ומיד הם צירפו אותו לחבורה שלהם. הם לא נפרדו לרגע: הכינו יחד שיעורים, הלכו יחד לפעולות בתנועה, הלכו לאותם חוגים.

אבל כעבור שנה החבר החדש שכח מהם כי מצא חברים חדשים. אחרי כמה חודשים הוא רב עם חבריו החדשים וניסה לחזור לחבורה שלהם, אבל זה כבר לא היה כמו קודם לכן. הוא ניסה לסכסך ביניהם והיה משקר _____

נוצר ביניהם _____ הם הרגישו שאי אפשר לסמוך עליו יותר,

כי הוא ילד הנוהג לדבר _____ הם החליטו שהם לא רוצים שום קשר איתו ולאט לאט התרחקו ממנו. בסופו של דבר הוא הפסיד גם את החברים הטובים שהיו לו, וגם את החברים החדשים שמצא, והבין שהוא _____

כתבו קטע קצר על כל נושא שתבחרו, ושבצו בו שלושה מטבעות לשון.

כעת התחלקו לזוגות, ובדקו את השימוש במטבעות הלשון באמצעות תשאול הדדי.

